

En hållbar Gotlandsresa

DESTINATION GOTLAND

Destination Gotland är kvalitets- och miljöledningscertifierade enligt ISO 9001 och ISO 14001 sedan 2003.

INNEHÅLL

3	Vd har ordet
4-6	Vår verksamhet
7-8	Trender och omvärld
9-11	Hållbarhetsstrategi och styrning
12	Fokusområden och målsättningar
13-16	En fossilfri resa
17-20	En trygg och säker arbetsplats
21-22	Rena hav
23-24	En hållbar överfart
25-30	Statistik

I enlighet med ÅRL 6:e kapitlet har Destination Gotlands styrelse tagit fram en hållbarhetsrapport för 2022. I den redovisar vi vårt arbete med sociala och miljömässiga aspekter av vår verksamhet.

Vd har ordet

Ett utmanande omvärldsläge för Gotlandstrafiken

2022 har på många sätt varit både ett annorlunda och utmanande år, såväl i omvärlden som för vår verksamhet. Rysslands anfallskrig i Ukraina har drabbat många, och långt utanför krigets gränser. Vi, tillsammans med vår syster-verksamhet Hansa Destinations, har sedan krigets utbrott erbjudit gratisresor för alla på flykt, och vill försöka bidra med att hjälpa till, på det sätt vi kan.

Ökade bränslekostnader för Destination Gotland

Samtidigt har krigsutbrottet haft stor påverkan på bränslepriser och skapat störningar på energimarknaden. Vi har haft en stabil tillgång till bränsle, men de ökade priserna har haft en mycket negativ inverkan på vår verksamhet. Enligt avtalet med Trafikverket får Destination Gotland viss kompensation, men som enbart delvis täcker den kraftiga kostnadsökningen. Som en konsekvens av de höga bränslepriserna gick Gotlandstrafiken med förlust 2022.

När flytande fossilgas (även benämnt naturgas, LNG), som varit det primära bränslet för Gotlandstrafiken hamnade i centrum för debatten om EU:s energiförsörjning efter Rysslands invasion av Ukraina, steg både efterfrågan och priset. Under våren fattade vi beslut om ett tillfälligt bränsleskifte, där LNG stegvis byttes ut mot Marine Gas Oil (MGO). Ett nödvändigt beslut för att begränsa effekterna av de extrema bränslepriserna och för att undvika att fartygen drevs av gas med ryskt ursprung. Under året har fartygen därför drivits av en kombination av LNG och MGO, för att vid årets slut tillfälligt gå över till enbart MGO.

Även om vi är en del av Gotlandsbolaget och en större koncern som står stabilt med sunda finanser, är det långsiktigt inte möjligt att driva Gotlandstrafiken med förlust. Därför genomfördes en prisjustering under början av 2023. Jag kan inte nog betona, att prisjusteringarna är något vi behöver göra för att kunna säkra Gotlandstrafikens verksamhet långsiktigt.

Klimatfärdplanen ligger fast trots ökade utsläpp

Efter flera år av utsläppsminskningar innebär dessvärre bränsleskiftet en ökning av utsläpp för 2022. Jag är den första att beklaga detta – men jag ser också det här som ett tillfälligt hack i kurvan. Vi har ambitiösa målsättningar och vårt mål om en klimatneutral överfart senast 2045 ligger fast. I slutet av året påbörjade vi ett arbete med att uppdatera vår klimatfärdplan med fler och tydligare milstolpar. En viktig del i detta är att så snart prisbilden tillåter återgå till gasdriven trafik igen.

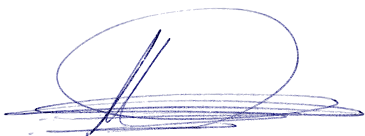
För att vi ska nå vårt långsiktiga mål är arbetet med att utveckla nästa generations fartyg avgörande. 2021 lanserade vi, tillsammans med vårt moderbolag Gotlandsbolaget, Horizonserien som består av två konceptfartyg, Gotland Horizon och Gotland Horizon X, som är designade för att kunna drivas med både flytande och gasformiga fossilfria drivmedel.

Gotland står starkt som destination

När vi ser tillbaka på 2022 kan vi konstatera att Gotland som destination har återhämtat sig väl efter pandemin. Under 2022 reste nästan lika många resenärer med Destination Gotland som under det tidigare rekordåret 2019, och vi kunde till och med se en ökning av antalet besökare jämfört med före pandemin.

Under de senaste åren har vi också noterat en positiv trend där besökare väljer att stanna allt längre på Gotland, och antalet besökare ökar även utanför högsäsong. Det är glädjande och ett tydligt tecken på att vårt arbete med att marknadsföra Gotland utanför högsäsong ger resultat.

Jag ser fram emot 2023 där vi tillsammans med det gotländska samhället, besöksnäringen, näringslivet och våra medarbetare kommer fortsätta bygga en långsiktig verksamhet som gör det möjligt att bo, leva och verka på vår ö.

Marcus Risberg, vd Destination Gotland

Vår verksamhet

Vi är många som älskar Gotland. Vissa av oss bor här medan andra besöker ön då och då. En trygg och pålitlig färjetrafik är en förutsättning för att Gotland ska kunna fortsätta utvecklas året runt. Med sitt unika läge behöver förnödenheter som mat, medicin, kläder och byggmaterial kunna fraktas till och från ön året runt.

Även besöksnäringen, som är en av Gotlands största näringar förutsätter att det finns en färjetrafik som gör att alla som vill kan resa hit när de vill och behöver – det är en förutsättning för att Gotland ska kunna utvecklas som resmål och destination.

TRYGG OCH SÄKER FÖRSÖRJNING AV GOTLAND

Formellt har Destination Gotland sedan 1998 på uppdrag av svenska staten och Trafikverket bedrivit färjetrafiken mellan Visby, Nynäshamn och Oskarshamn. Nuvarande avtal gäller fram till och med 31 januari 2027. Upphandlingen leds av Trafikverket och förberedelser inför nästa upphandling pågår.

Trafiken utgör en grundpelare för att det ska vara möjligt för människor att kunna arbeta, bo och leva på Gotland och vi är stolta över att vara en del av det gotländska samhället och utvecklingen. En trygg och säker trafik är också grundläggande för att alla som vill ska kunna semestra eller besöka vänner och familj och för att företagare ska kunna frakta varor till och från ön.

Destination Gotlands huvudkontor ligger i Visby, och vi är en del av det gotländska samhället. Här arbetar cirka 450 personer som varje dag gör sitt yttersta för att säkerställa god turtäthet, kortare överfartstider och just-in-time-leveranser – vilket tillsammans underlättar för de gotländska företagen och besöksnäringen att verka. Redan idag går våra fartyg betydligt fler turer, med mer kapacitet än vad avtalet med Trafikverket kräver.

EN ATTRAKTIV DESTINATION ÅRET RUNT

Destination Gotland arbetar aktivt tillsammans med besöksnäringen för att göra Gotland till en attraktiv året-runt-destination. Det är en del av vår affär och vi strävar efter att fortsätta utveckla Gotland för att ön ska förbli en hållbar plats för alla som bor här eller vill komma på besök.

Region Gotland har som mål att Gotland ska upplevas som norra Europas mest hållbara och attraktiva resmål och vara en attraktiv destination året runt med ett ökande antal besökare. Vi arbetar därför för att förlänga säsongen och skapa nya reseanledningar bortom högsäsong.

Vårt dotterbolag Gotland Promotion arbetar med en gemensam bokningsportal där rese- och besöksnäringssaktörer kan ansluta sig för att paketera reseerbjudanden genom destinationgotland.se. Gotland Promotion skapar ständigt nya spännande erbjudanden till besökaren och arbetar aktivt för att visa upp det fantastiska utbud som Gotland har att erbjuda. Vi hanterar idag ca 35 000 bokningar årligen och 2022 bokades omkring 170 000 gästnätter via våra säljkanaler.

Under 2022 samverkade Destination Gotland med Gotlandsbolagets andra verksamhet som bedriver färjetrafik, Hansa Destinations som trafikerade Nynäshamn – Rostock med vissa stopp i Visby. Det gjorde det möjligt för tyska resenärer att komma direkt till Visby och gotlänningar att resa direkt till kontinenten. Destination Gotlands personal har varit verksam ombord och i kringtjänster. I slutet av 2022 beslutades att linjen inte kommer trafikeras under 2023.

Vi samarbetar även med flera olika aktörer så som Almedalsveckan, Medeltidsveckan och Skördefestivalen och Kulturens Ö som vi skapat tillsammans med Region Gotland. Med den gotländska idrottsrörelsen, Gotlands Idrottsförbund och besöksnäringen har vi också utvecklat Idrottens Ö. I vår marknadsföring lyfter vi olika aktiviteter som går att göra på ön, bland annat från flera mindre aktörer som erbjuder upplevelser utanför högsäsong.

TRE SNABBGÅENDE FARTYG

Vår flotta består av tre snabbgående fartyg som ägs av vårt moderbolag Gotlandsbolaget. Två av fartygen M/S Visby och M/S Gotland trafikerar året runt, och har plats för 1 650 passagerare och drivs med så kallade dual fuel-maskiner vilket innebär att fartygen kan drivas med flytande fossilgas, biogas eller Marine Gas Oil. M/S Drotten har under 2022 delvis gått i Gotlandstrafiken men primärt varit ett fartyg för Hansa Destinations. Fartyget byggdes 2003, har plats för 1 500 passagerare och går på traditionell fartygsdiesel. Slutligen har HSC Gotlandia II använts i Destination Gotlands trafik, primärt på linjen Västervik – Visby under sommarmånaderna, men kommer inte gå i trafik under 2023.

De tre snabbgående fartygen går i upp till 28 knop. Det gör att vi kan trafikera Gotland – fastlandet på strax över tre timmar. En hög tillgänglighet och snabb överfart är viktiga utgångspunkter för att Gotland ska kunna utvecklas som region och samhälle.

1,8 MILJONER RESENÄRER 2022

Under 2022 hade Destination Gotland nära 1,8 miljoner resenärer där cirka 78 procent var besökare och 22 procent av resorna utgjordes av gotlänningar. Därtill fraktade vi omkring 843 000 lastmeter gods och drygt 574 000 fordon åkte med oss över havet. Flest personer reste med Destination Gotland under högsäsong, juli – augusti (971 425 resenärer), ungefär lika många som under samma period 2021, då totalt 992 367 personer reste med oss. En trend som pågått sedan pandemin startade är att många väljer att stanna längre tid på Gotland. Under sommarmånaderna 2022 stannade resenärerna i snitt 6,5 dygn, jämfört med 6,1 dygn 2019.

GOTLANDS STUVERI

Gotlands Stuveri är ett fristående bolag men en del av Destination Gotlands verksamhet. Stuveriet bistår i första hand Destination Gotland med lastning och lossning av gods, proviantering, bagagehantering och med att dirigera persontrafik av och på färjorna i Visby och Nynäshamn. Utöver detta genomförs även stuveriarbete i både Visby, Slite och Klintehamn. I Gotlands Stuveri ingår dessutom två mindre bolag AB Carl E Ekman och Gotland Excursion AB som bistår kryssningsfartyg med service samt levererar guidade rundturer för kryssningsgäster. Totalt antal kryssningsanlöp i Visby hamn ökade från 118 stycken under år 2021 till 162 stycken år 2022.

Under året ledde stuveriets verksamhet till utsläpp om 36 ton CO₂ jämfört med 53 ton CO₂ år 2021. Detta beror på att verksamheten ställde om till HVO, ett biodrivmedel som liknar diesel. Gotlands Stuveri arbetar löpande för att förbättra miljöprestanda och förebygga utsläpp från maskinerna i hamnen i enlighet med miljöcertifieringen ISO 14001. Vi följer utvecklingen hos maskintillverkare så att varje nyinvestering av maskiner har hållbara lösningar och kan främja en minskning av vårt klimatavtryck. Gotlands Stuveri tar också del av vätgasprojektet som leds av forskare vid Uppsala universitet Campus Gotland tillsammans med Gotland Tech Development.

Hållbarhetsredovisningen omfattar enbart Destinations Gotland verksamhet där inget annat nämns.

Trender och omvärld

Sjöfarten är en viktig transportnäring, för Gotland, Sverige och världen. Sjöfarten transporterar omkring 90 procent av alla varor till och från Sverige och bidrar till att öppna vägar för både gods och passagerare.

Att transportera varor och gods till sjöss är energieffektivt, då det rätt utnyttjat kräver mindre energi per transporterat ton gods än motsvarande transport på väg¹. Samtidigt står sjöfarten inför en enorm utmaning med ett stort fossilberoende. Till 2030 har Sverige satt upp tydliga mål om att utsläppen ska minska med 70 procent från transportsektorn och det ställer höga krav på sjöfarten.

ETT ATTRAKTIVT BESÖKSMÅL ÅRET RUNT

Sjöfarten som transportslag spelar en viktig roll för resande och för Gotlands turism och utveckling. I takt med att överfartstiden har minskat och turtätheten har ökat, har också Gotlands befolkning och besöksnäring kunnat växa. Besöksnäringen har två operativa mål om att öka resandet med flyg och färja med 20 procent med ett tydligt fokus på klimatsmart resande, samt att öka antalet gästnätter med 20 procent och internationella gästnätter med 30 procent.

När vi summerar resandet för 2022 framgår det att Gotland fortsatt står sig starkt som besöksmål i Sverige. Under 2022 reste ungefär lika många resenärer med Destination Gotland som under det tidigare rekordåret 2019 och antalet gästnätter ökade likaså. Antalet besökare ökade under föregående år jämfört med hur det såg ut före pandemin. Det är ett gott betyg, särskilt då 2022 även var året då världen åter öppnade upp och gjorde det möjligt att resa utomlands.

HÅLLBAR TURISM

Sedan början av 2000-talet har turismen i Sverige haft en stadig tillväxt, fram till utbrottet av covid-19-pandemin under våren 2020. Regeringen lanserade 2021 en strategi för hållbar turism och besöksnäring med visionen att Sverige ska vara världens mest hållbara och attraktiva resmål byggt på innovation. En hållbar besöksnäring beskrivs som en som tar ansvar för den ekonomiska, sociala och miljömässiga påverkan som turismen åsamkar, och som utgår från behoven hos besökare, företag, medarbetare, destinationer och miljön med fokus på att minska klimatutsläppen i linje med 1,5-gradersmålet. Strategin lyfter även behovet av att fortsätta utveckla en långsiktigt hållbar, innovativ och konkurrenskraftig besöksnäring i hela landet. Här spelar transporterna en viktig roll för att ta hänsyn till resurser och klimatet, och att minska på utsläppen från överfarten.

¹ <https://bransch.trafikverket.se/contentassets/00340eec2ef8460ba6b2423b7e5d4468/framjandeuppdrag/handlingsplan-for-inrikes-sjofart-och-narsjofart-popular-kortversion.pdf>

² <https://tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/resultat-fran-turismundersokningar/2022-10-05-nytt-rekord-for-sommarturismen.html>

FLERA REGLERINGAR PÅSKYNDAR SJÖFARTENS OMSTÄLLNING

Det finns flera pågående regleringar och tekniskiften som driver på och möjliggör för minskade utsläpp från trafiken. Sommaren 2021 presenterade EU-kommissionen ett nytt paket, Fit for 55, som har målet att minska EU:s nettoutsläpp med minst 55 procent jämfört med 1990 års nivåer. Det långsiktiga åtagandet är att EU ska bli klimatneutralt senast 2050.

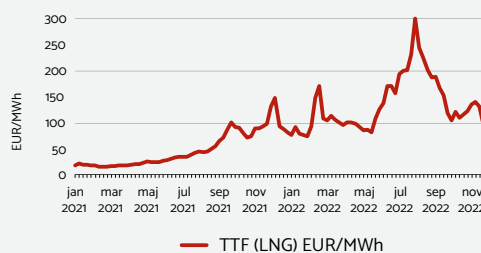
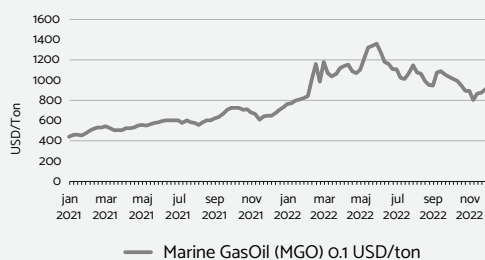
EU-kommissionen har också under en lång period drivit på för att sjöfarten ska inkluderas i EU:s utsläppshandelssystem, ETS (Emissions Trading System). I december 2022 kom EU-kommissionen, EU-parlamentet och EU:s ministerråd överens om att sjöfarten successivt ska fasa in i ETS. Från 2024 ska 40 procent av sjöfartens utsläpp inkluderas, från 2025 ska 70 procent av utsläppen inkluderas och från 2026 ska samtliga utsläpp inkluderas. Inom ramen för detta finns också möjlighet till vissa undantag för inrikes sjöfart till öar med särskilda geografiska förutsättningar. Att koldioxidutsläpp prissätts ser vi som en effektiv väg framåt för att öka takten i omställningen mot en mer hållbar sjöfart.

Utöver EU-ETS innehåller Fit for 55-paketet även ett förslag som kallas FuelEU Maritime som syftar till att öka tillgången och efterfrågan på icke-fossila drivmedel och bränslen genom en obligatorisk reduktion av växthusgasutsläpp från förbrukningen av drivmedel och bränslen från fartyg. Förslaget innebär bland annat obligatoriska reduktioner av fossila bränslen och krav på att använda landström vid kaj från 2030. Vi har uppkopplingsmöjligheter i hamn både i Visby och Nynäshamn. Men för att accelerera omställningen krävs ökad tillgång till fossilfria drivmedel, som idag är långt ifrån tillräcklig för att möta transportbranschens behov. Produktionen av dessa drivmedel behöver skalas upp om vi ska kunna nå klimatmålen.

KRAFTIGT STIGANDE RÅVARU- OCH BRÄNSLEKOSTNADER

Under slutet av 2021 såg vi stora prisökningar på energi, såväl som gas, diesel och el, något som har fortsatt att eskalera under 2022. De ökade bränslekostnaderna har en påverkan på både hushållens och näringslivets utgifter och driftskostnader. Efter Rysslands invasion av Ukraina har osäkerheten ökat och vi har sett enorma prisökningar, inte minst på fossilgas, LNG (även benämnt naturgas) vilket har haft stor påverkan på vår verksamhet. Fossilgaspriserna började stiga kraftigt efter sommaren 2021 då priset låg på cirka 30 EUR/MWh till över 300 EUR/MWh under vissa perioder 2022. I december 2022 låg priser på LNG på ungefär 130 EUR/MWh, vilket innebär en ökning på över 300 procent jämfört med sommaren 2021. En likande utveckling har skett på oljemarknaden där priserna för december 2022 motsvarade en ökning på omkring 170 procent jämfört med sommaren 2021.

Med anledning av de snabbt stigande fossilgaspriserna, och för att undvika gas med ryskt ursprung behövde vi under våren 2022 fatta det svåra beslutet att tillfälligt övergå från fossilgas till Marine Gas Oil (MGO) som det primära drivmedlet. Under året har vi därför trafikerat med både LNG och MGO.

OSÄKERT MAKROEKONOMISKT LÄGE

Den rådande ekonomiska och geopolitiska situationen gör att bedömningen kring bränslepriser har förändrats. Mycket pekar fortsatt på att marknaden kommer vara både volatil och osäker. Under 2022 har vi även upplevt en skenande inflation vilket har påverkat både hushållens och företagens ekonomiska förutsättningar. Med ökade boendekostnader, stegrande energipriser och dyrare levnadskostnader överlag finns en risk att den alltmer ekonomiskt ansträngda situationen kan påverka besöksnäringen och resandet.

De kraftigt stigande priserna på råvaru- och bränslemarknaden gjorde även att Destination Gotland behövde höja biljettpriserna för 2023, vilket kommunicerades under 2022.

Hållbarhetsstrategi och styrning

Vi arbetar ständigt för att göra resan mellan Gotland och fastlandet mer hållbar genom att minska utsläppen från både överfarten och ombord. Vi har höga ambitioner och vill nå långt. Därför har vi satt det övergripande målet att till senast 2045 kunna erbjuda en klimatneutral överfart och att till 2030 minska koldioxidutsläppen med 70 procent jämfört med 2010.

Resan dit kommer att kräva fler smarta val och investeringar i ny teknik och tillsammans med vårt moderbolag Gotlandsbolaget och systerbolag Gotland Tech Development arbetar vi för att utveckla nästa generations fartyg för Gotlandstrafiken. Vårt hållbarhetsarbete handlar också om allt det vardagliga och det vi gör tillsammans som ett lag, hur vi agerar och behandlar varandra. Vi har höga krav på oss själva vad gäller att vara en attraktiv arbetsgivare för våra medarbetare och nya talanger.

HÅLLBARHETSSTYRNING OCH RAMVERK

Det är Destination Gotlands vd och styrelse som är yttersta ansvariga för hållbarhetsarbetet och utvecklingen av bolaget. Därtill har vi ett miljöråd med medarbetare från olika avdelningar med såväl land- som fartygsfunktioner representerade. Det pågår ett kontinuerligt arbete för att justera processerna i vår verksamhet i syfte att säkerställa att arbetet fungerar så väl som möjligt. Under hösten 2022 anställdes även en miljö- och kvalitetsansvarig som är ansvarig för att driva vårt övergripande miljöarbete.

Destination Gotlands hållbarhetsramverk grundas i våra fyra fokusområden som vägleder vårt arbete. De är uppbyggda efter intressentdialog och riskanalys och styrs av våra gemensamma riktlinjer. Hållbarhetsarbetet inkluderar också löpande uppföljning och rapportering.

Sedan 2017 har vi upprättat en hållbarhetsredovisning där vi följer upp vårt hållbarhetsarbete under året som har gått. Utöver vår egna hållbarhetsredovisning rapporterar vi även in statistik och nyckeltal till EU i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/757 om övervakning, rapportering och verifiering av koldioxidutsläppen från sjötransporter (EU MRV-förordning).

FYRA FOKUSOMRÅDEN VÄGLEDER VÅRT ARBETE

För att vägleda hållbarhetsarbetet har vi utvecklat fyra fokusområden som även har validerats genom en intressentdialog och riskanalys. Resultaten från intressentdialogen och riskanalysen visar att våra fokusområden stämmer överens med vad våra intressenter förväntar sig av oss samt var vi har störst påverkan och/eller möjlighet att bidra.

Fyra fokusområden

- ✓ En fossilfri resa
- ✓ En trygg och säker arbetsplats
- ✓ Rena hav
- ✓ En hållbar överfart

På sida 12 finner du en introduktion till våra fokusområden och våra övergripande målsättningar för hållbarhetsarbetet.

INTRESSENTDIALOG OCH RISKANALYS

För att vi ska lyckas uppnå våra mål och ambitioner behöver vi involvera och arbeta nära våra intressenter. Därför för vi en löpande dialog med våra viktigaste intressenter, det innefattar bland annat besöksnäringen, företag och näringslvsorganisationer, samarbetspartners, lokala och nationella myndigheter och resenärer.

I början av 2022 genomförde vi intressentdialoger i form av enkäter och semistrukturerade intervjuer. Enkäten skickades ut till ett urval av Destination Gotlands kunder och drygt 4000 svar registrerades. De semistrukturerade intervjuerna genomfördes med representanter från besöksnäringen, det gotländska näringslivet och åkerinäringen. Samtliga intressenter fick frågor om Destination Gotlands hållbarhetsarbete och vilka frågor som vi borde fokusera på. Resultatet från både enkäten och intervjuerna visar att våra intressenter tycker att det är väldigt viktigt att vi jobbar aktivt med hållbarhet.

De frågor som våra intressenter anser är allra viktigast

- ✓ Bidra till rena och levande hav
- ✓ Klimatpåverkan
- ✓ Skydd av biologisk mångfald och marina ekosystem

Följande frågor berördes också och rangordnades i följande ordning

- ✓ Resurseffektiv användning av vatten, energi och material
- ✓ Avfall och återvinning
- ✓ God arbetsmiljö, välbefinnande och utveckling
- ✓ Hälsa och säkerhet
- ✓ Ansvarsfulla inköp
- ✓ Affärsetik
- ✓ Jämställdhet och mångfald

Intressentgrupp

Kanaler för dialog

Resenärer	Möten ombord, kundtjänst, kundundersökningar, ombordmagasin, sociala medier, hemsida och nyhetsbrev.
Medarbetare	Medarbetarsamtal, medarbetarundersökning, informationsutskick, intranät, mail, workshops etc.
Näringsliv & besöksnäring	Löpande möten och dialoger, medlemskap i branschorganisationer och andra typer av nätverk.
Myndigheter & samhälle	Enskilda möten med beslutsfattare och organisationer, presentationer i samband med seminarier, konferenser och mässor.

IDENTIFIERADE RISKER

Under våren 2022 genomförde vi även en riskanalys med syftet att identifiera hållbarhetsrisker kopplade till vår verksamhet. Riskanalysen täcker de fyra primära hållbarhetsområdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupktion. Riskerna bedöms utifrån sannolikheten att risken realiserar samt riskens påverkan av vår verksamhet (miljömässig, social, styrning) eller påverkan på vår verksamhet (finansiell, legal eller ryktesmässig). Analysen identifierade nio fokusrisker som vi arbetar aktivt med. Riskerna rör framför allt frågor om utsläpp, bränsleanvändning och fossila drivmedel men även sociala risker kopplat till mångfald och jämställdhet och svårigheten att attrahera och behålla rätt kompetens.

1. Bränsleanvändning (inkl. fossila bränslen)
2. Utsläpp av växthusgaser
3. Brist på mångfald
4. Brist på goda arbetsvillkor och hälsa och säkerhet ombord och på land
5. Utsläpp och vattenkontaminering
6. Hög energikonsumtion och energiberoende
7. Svårigheter att attrahera och behålla kvalificerad arbetskraft
8. Extrema väderhändelser
9. Bristande informationssäkerhet

GEMENSAMMA RIKTLINJER

Destination Gotland arbetar kontinuerligt för att utveckla och förbättra policyer, styrning och metoder för att skapa en så hållbar Gotlandsresa som möjligt. Vårt arbete styrs utifrån en rad olika policyer och styrdokument, och därtill är vi certifierade enligt ISO standarderna 9001 och 14001 för kvalitets- och miljöledning.

En grundläggande del i vårt arbete handlar om god efterlevnad av processer och lagstiftning, samt hantering av risker kopplade till hållbarhet, det innebär risker inom miljö, klimat, antikorrupktion, arbetsmiljö och mänskliga rättigheter. Vi genomför löpande intern- och externrevisioner för att upptäcka eventuella avvikelser mot policyer, rutiner och standardkrav för att kunna föreslå förbättringsåtgärder. Brott mot mänskliga rättigheter, korrupktion och bristande arbetsmiljö är ett hinder för utveckling och medför en risk för alla verksamheter. Vi har en hög medvetenhet om de risker som är förknippade med dessa områden och därmed ett ansvar att säkerställa processer för att minska risken för sådana brister i vår verksamhet. Vi har en visselblåstjänst där alla inom företaget kan rapportera oegentligheter, läs mer om denna på sida 20. Under 2022 hade Destination Gotland inga inrapporterade fall av korrupktion, oegentligheter eller brott mot mänskligheten.

Styrdokument

- Kvalitetspolicy
- Verksamhetspolicy
- Säkerhetspolicy
- Arbetsmiljöpolicy
- Antikorruptionspolicy
- Jämställdhet- och mångfaldspolicy
- ISO 14001 – miljöledningssystem
- ISO 9001 – kvalitetsledningssystem
- ISM-koden – International Safety Management Code
- IOPP – International Oil Pollution Prevention Certificate
- ISPP – International Sewage Pollution Prevention Certificate
- IAPP – International Air Pollution Prevention Certificate
- International Anti-fouling System Certificate

Fokusområden och målsättningar

EN FOSSILFRI RESA

Vårt mål är att till 2045 erbjuda en klimatneutral överfart mellan Gotland och fastlandet, med ett första delmål att till 2030 minska utsläppen av koldioxid med 70 procent, jämfört med år 2010. Genom optimerad körning, nya fartyg och mer miljövänliga bränslen arbetar vi för att minska utsläppen av växthusgaser och partiklar.

MÅLSÄTTNINGAR

- Klimatneutral resa 2045
- Minskade CO₂-utsläpp med 70% till 2030 (2010 som basår)

EN TRYGG OCH SÄKER ARBETSPLATS

På Destination Gotland verkar vi för att vår arbetsplats ska vara trygg och säker, samt präglas av mångfald, jämställdhet och inkludering. Vi vill bidra till en mer jämställd sjöfartsbransch och erbjuda en arbetsplats där alla känner sig trygga, jämlika och välkomna. Jämställdhet och inkludering, fritt från diskriminering är en grundläggande mänsklig rättighet. Ökad jämställdhet ger bättre arbetsklimat, nöjdare medarbetare, ökad produktivitet och en bättre upplevelse för våra passagerare.

MÅLSÄTTNINGAR

- Könslans om minst 60/40 i hela verksamheten
- Nollvision arbetsplatsolyckor

RENA HAV

För oss som verkar på havet är det en självklarhet att värna om den känsliga naturmiljön som havet innebär. Vi vill skydda havsmiljön och bidra till rena och levande hav och arbetar förebyggande med att minimera risker för utsläpp av oljor och andra miljöfarliga ämnen, och därmed belastningen på vattenlevande organismer.

MÅLSÄTTNING

- Nollvision oljespill

EN HÅLLBAR ÖVERFART

Vi vill bidra till en hållbar resa, genom hela överfarten. Vi samarbetar med lokala leverantörer för att kunna erbjuda närproducerad mat. Vi arbetar för att minska kemikalieanvändning och användning av plast. Avfall ombord tas omhand för återvinning. För en hållbar överfart från land till land.

MÅLSÄTTNING

- Halvera matsvinnet till 2030 (2023 som basår)

En fossilfri resa

Vårt mål är att erbjuda en klimatneutral överfart mellan Gotland och fastlandet senast 2045, med delmålet att minska utsläppen av koldioxid med 70 procent till 2030. Vi jobbar för att nå vårt mål genom optimerad körning, utveckling av framtidens utsläppsfria fartyg och mer miljövänliga bränslen.

Delmål 13.1 – Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder.

Mål – klimatneutral överfart 2045

Utfall år	2021	2022	Förändring i %
Minska CO ₂ -utsläpp med 70 % till 2030*	133 100 ton	150 500 ton	+ 13 %
Minska utsläpp per nautisk mil med 2 % per år**	540 kg	630 kg	+ 17 %
Inblandning av biogas (30 % till 2030)	10 %	0 %	- 100 %

*2010 som basår.

**Snittvärde samtliga linjer.

SJÖFARTENS OMSTÄLLNING

Sjöfartens stora energikonsumtion och användning av fossila bränslen genererar betydande växthusgasutsläpp och är ett av branschens största påverkansområden. Växthusgasutsläppen bidrar till klimatförändringar och till alltmer extrema väderfenomen. Ökade havsnivåer och hård vind är sådant som påverkar sjöfarten. Dessutom leder klimatförändringarna till längre perioder av värme och torka vilket har påverkan på vattentillgången.

Destination Gotlands påverkan sker främst genom förbränning av de fossila bränslen som används ombord på våra fartyg. Vi har en betydande miljöpåverkan vad gäller utsläpp av koldioxid (CO₂), kväveoxider (NO_x), kolmonoxid (CO), kolväten från förbränning (HC/VOC), svaveloxider (SO_x) och partiklar.

2022 – ETT HACK I KURVAN

Destination Gotland har arbetat kontinuerligt med att minska utsläppen och vår förbrukning av fossila bränslen. 2020 tog vi fram en klimatfärdplan med den övergripande målsättningen om att ha en klimatneutral överfart senast 2045. De senaste åren har vi kontinuerligt minskat våra utsläpp dels genom ruttoptimering dels genom att ta två nya fartyg i drift vilka kan drivas av en kombination av LNG (flytande fossilgas – även benämnt naturgas) och LBG (flytande biogas).

Med anledning av det förändrade säkerhetsläget i Europa som konsekvens av Rysslands krig i Ukraina har energi- och bränslepriserna under året nått mycket höga nivåer. LNG-priserna började stiga kraftigt redan efter sommaren 2021 då priset låg på cirka 30 EUR/MWh och under vissa perioder under 2022 har priset på LNG legat på över 300 EUR/MWh. Mot bakgrund av den kraftiga ökningen av bränslekostnader var vi tvungna att under våren 2022 fatta beslutet om ett tillfälligt bränsleskifte, från fossilgas till Marine Gas Oil (MGO). Detta beslut medför att våra CO₂-utsläpp under 2022 har ökat med ungefär 13 procent jämfört med föregående år. På grund av det tillfälliga bränsleskiftet har utsläppen av koldioxid (CO₂), kväveoxid (NO_x) och svaveloxid (SO_x) ökat. Utsläppen av NO_x och SO_x har ökat med 108 procent respektive 66 procent, om än från mycket låga nivåer.

Vi ser det här som ett tillfälligt hack i kurvan på en annars nedåtgående trend. Vår ambition om en klimatneutral överfart senast 2045 står fast. Under hösten 2022 har vi påbörjat ett arbete med att uppdatera och konkretisera vår klimatfärdplan med fler milstolpar.

Horizonserien

– en avgörande pusselbit i vår resa mot nollutsläpp

Ett av de viktigaste initiativen för att vi ska nå vårt mål om en klimatneutral Gotlandstrafik – Destination Zero – är utvecklingen av nästa generations fartyg. Vårt moderbolag Gotlandsbolaget har en lång tradition av att utnyttja den senaste tekniken och ständigt modernisera sin fartygsflotta. Redan 2009 togs det första visionsfartyget fram med målet att kunna skapa en klimatneutral överfart mellan Gotland och fastlandet. Med Gotland Horizon i spetsen lanserade vi tillsammans med Gotlandsbolaget vår Horizonserie i december 2021.

Horizonserien bygger på snabbgående passagerar- och fraktfartyg. Seriens första konceptfartyg Gotland Horizon lanserades 2021. I oktober 2022 lanserade vi vårt andra konceptfartyg – Gotland Horizon X, världens första storskaliga katamaran som kan drivas på vätgas.

De två fartygen är designade för att kunna drivas av fossilfri vätgas vars primära utsläpp är vattenånga. Båda fartygen har dock en så kallad multi fuel-lösning vilket innebär att fartygen kan drivas av andra fossilfria drivmedel, både flytande och gasformiga.

Både Gotland Horizon och Gotland Horizon X utvecklas för att minimera utsläppen från sjöfarten. De två fartygsmodellerna kommer kunna erbjuda ännu snabbare, flexibla och mer hållbara resor till och från Gotland. Horizonfartygen kräver stora satsningar och utveckling av teknik. Det handlar både om tillgång på fossilfria bränslen, men också om att möjliggöra tekniska framsteg inom sjöfarten. Arbetet leds av vårt systerbolag Gotland Tech Development, som genom investeringar och samarbeten verkar för att omsätta vårt ambitiösa mål till verklighet.

Arbetet med att utveckla all nödvändig teknik pågår och ambitionen är att kunna beställa minst ett av fartygen för att tas i trafik senast 2030.

Konceptfartyget Gotland Horizon X

MILSTOLPAR

Destination Gotland driver ett långsiktigt arbete för att minska klimatavtrycket och påverkan på miljön. Redan på 1990-talet påbörjade vi vårt arbete för att skapa en mer modern och hållbar Gotlandstrafik. Teknikutvecklingen fortsätter i snabb takt och vi arbetar kontinuerligt med att implementera nya och mer effektiva lösningar som minskar utsläppen. Det vi gör idag påverkar morgondagens Gotlandstrafik.

- 1998**
 - Redan 17 år innan detta blev ett krav för sjöfarten på Östersjön började vi köra på lågsvavligt bränsle för att minska utsläppen av svavel till havs
 - Katalysatorer installerades för att minska utsläppen av kväveoxider (NO_x), motsvarande den minskning som krävs i lag från 1 januari 2021
 - Källsortering av allt avfall från sopor och gästutrymmen ombord
- 2003**
 - Återanvändning av värmen i frånluften minskade elförbrukningen ombord
- 2007**
 - Installation av solfilm på fönster minskade värmeinstrålningen och behovet av kylanläggning
 - Ruttoptimering
 - Eco-driving
- 2009**
 - Avloppsvatten från fartygen började lämnas i land för att renas i Visby
- 2015**
 - Ett vidareutvecklat trafikkoncept från två stora och två mindre fartyg till tre stora fartyg och ett mindre fartyg som ger betydligt högre kapacitet men till minskade utsläpp
- 2019**
 - Nya fartyget M/S Visborg tas i trafik och drivs med flytande fossilgas (LNG) och biogas (LBG)
 - Landström infördes i Visby hamn
 - Vi började återanvända kylan från LNG-systemet till kylanläggningen vilket minskade elförbrukningen
 - Vi började källsortera plast ombord och plastbanta – exempelvis genom att använda kaffemuggar av papper blandat med gräs och plastförpackningar av återvunnen plast
- 2020**
 - Nya fartyget M/S Gotland tas i trafik som också drivs med flytande fossilgas (LNG) och biogas (LBG)
- 2021**
 - Vi utökade inblandning av biogas till 10 %
 - Landström infördes i Nynäshamn
 - Gotland Horizon – Gotlandsbolagets konceptfartyg som kan drivas på vätgas för en klimatneutral överfart lanserades
- 2022**
 - Det andra konceptfartyget i Horizonserien, Gotland Horizon X, lanserades – världens första storskaliga katamaran som kan drivas på vätgas

En trygg och säker arbetsplats

Ombord på fartygen, i terminalerna och på andra arbetsplatser i land arbetar cirka 450 personer för att möjliggöra resor till och från Gotland året runt. Våra medarbetare spelar en oerhört viktig roll i arbetet med att säkerställa en trygg och säker överfart, för såväl resenärer som för godstrafiken. Vi har tillsammans arbetat fram en gemensam värdegrund som leder vår vardag och genomsyrar vår verksamhet, oavsett var man jobbar och vilka arbetsuppgifter man har.

Delmål 5.5. Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande

Mål – könsbalans om minst 60/40 (män/kvinnor) i hela organisationen

Utfall i %	2021	2022
Ledningsgrupp (män/kvinnor)	83/17	80/20
Chefer (män/kvinnor)	54/46	44/56
Fartygsledning (män/kvinnor)	88/12	87/13
Totalt (män/kvinnor)	62/38	68/32

Mål – nollvision arbetsplatsolyckor

	2021	2022
Antal tillbud/olycksfall	26	34
Genomsnittlig sjukfrånvaro – Land	3 %	4 %
Genomsnittlig sjukfrånvaro – Sjö	6 %	6 %

Under 2022 har antalet tillbud och olyckor ombord ökat jämfört med föregående år, vilket delvis kan förklaras med att vi under året har haft ökad trafik med tre stora fartyg i drift under hela året vilket vi inte hade under 2021.

ATT SKAPA EN ATTRAKTIV ARBETSPLATS

En av de största utmaningarna inom sjöfartsbranschen är kompetensbrist. Vi är beroende av att kunna attrahera och behålla rätt kompetens för att vi ska kunna upprätthålla vår verksamhet och säkerställa trygga och säkra överfarter till och från Gotland. Det ställer höga krav på oss som arbetsgivare. En attraktiv och välmående arbetsplats behöver kontinuerligt arbeta med likabehandling och jämställdhet i organisationen som helhet för att skapa en så dynamisk, utvecklande och bra arbetsplats som möjligt. Vi strävar efter att ha en jämn könsfördelning och har satt som mål att ha en könsbalans om 60/40 på alla nivåer i verksamheten.

ALLAS LIKA VÄRDE – I ALLA LED

Destination Gotland arbetar för att säkerställa en jämlik behandling och allas lika värde, oavsett ursprung, kulturell och social tillhörighet, religion, ålder och kön och följer alla riktlinjer inom Sjöarbetskonventionen – Maritime Labour Convention (MLC). Vi har nolltolerans gällande kränkande särbehandling och diskriminering och tar dessa frågor på största allvar.

Under våren 2022 genomförde vi en medarbetarundersökning som enbart fokuserade på frågor om likabehandling och kränkande särbehandling. Det var första gången som Destination Gotland genomförde den här typen av undersökning och svarsfrekvensen var god med nära 70 procent som svarade. Samtliga av Destination Gotlands heltidsanställda som arbetat minst sex månader bjöds in att delta i undersökningen. Syftet med undersökningen var att kartlägga de anställdas upplevelser under de senaste 12 månaderna. Undersökningsresultatet visade att det finns utmaningar där anställda upplevt att det brustit vad gäller likabehandling inom organisationen. Som arbetsgivare tar vi detta på största allvar då vi har nolltolerans mot kränkande särbehandling och diskriminering. Bland annat har vi utvecklat en ny policy gällande hur vi ska hantera och motverka kränkande särbehandling där det tydligt framgår både hur och var man ska vända sig om man upplever kränkande särbehandling samt hur man ska agera om man bevittnar kränkande särbehandling. För att få bukt med de problem och utmaningar som undersökningen klarlagt kommer vi fokusera mycket på ledarskapet på alla nivåer av organisationen. Ledarskap spelar en avgörande roll i det viktiga arbetet med den interna kulturförändringsresan vi har påbörjat. Vi har under året också påbörjat en uppdatering av vår jämställdhets- och mångfaldspolicy som beräknas vara klar under 2023.

VÅGRÄTT OCH REDO

Vågrätt är ett branschövergripande samarbete med ambitionen att skapa en sjöfart med en arbetsmiljö som är fri ifrån diskriminering och kränkande särbehandling. Ett av Vågrätts projekt som Destination Gotland deltar i heter REDO och leds av RISE. Syftet med projektet är att ta ett samlat grepp kring preventivt arbete för social hållbarhet till sjöss. Inom ramen för projektet kommer man utveckla metoder och verktyg utifrån de tre grundpelarna trygghet, inkludering och motivation.

Under hösten har Destination Gotland satt ihop en referensgrupp med individer som kommer att få pilottesta de olika seminarierna som projektet har utvecklat inom olika områden så som kränkande särbehandling eller mäns våld mot kvinnor. Projektet genomförs av RISE, Sjöfartsverket, Föreningen Svensk Sjöfart, Chalmers, och MÅN som projektpart, tillsammans med fem rederier, bland annat Destination Gotland. Projektet pågår fram till och med utgången av 2024.

Våra fem värdeord

- ✓ Serviceorienterade
- ✓ Professionella
- ✓ Inkluderande
- ✓ Hållbara
- ✓ Möjliggörare

LEDARSKAPSPROGRAM SKA LEDA VÄGEN

Under hösten 2022 har vi arbetat med att utveckla en plan för ett omfattande ledarskapsprogram som kommer rullas ut under 2023. Ledarskapsprogrammet kommer implementeras i hela organisationen och anpassas efter de olika typer av ledande positioner som finns i organisationen. Programmet kommer pågå och uppdateras löpande under flera års tid.

Destination Gotland ska vara en organisation där medarbetarna kan växa och utvecklas. Under 2023 kommer även en satsning att genomföras för att uppmuntra fler till att välja befälsyrket till sjöss. Inför högsäsongen 2023 saknas det befäl och ambitionen är att medarbetare ska vilja prova på att bli befäl under sommaren.

SÄSONGSVARIATIONER I PERSONALSTYRKAN

Destination Gotland har en väldigt säsong varierad verksamhet där personalstyrkan under sommarmånaderna nästan dubblas för att möta det behov som finns. Det innebär att det under våren pågår en intensiv rekryteringsprocess. Efter sommaren 2022 genomförde Destination Gotland en undersökning bland alla säsongarbetare för att få en uppfattning om hur de har upplevt sin tid på Destination Gotland. Undersökningen visade att personalen överlag har trivts väl under sin anställning, samtidigt som vi fick förslag på förbättringsområden i det dagliga arbetet som vi tar med oss för att förbättra arbetsmiljön.

ARBETSMILJÖ

Ombord på fartygen finns en lång och stark tradition av arbetsmiljöarbete som Destination Gotland är stolta över. När det gäller arbetsmiljöfrågor ombord krävs det enligt styrande regelverk skyddsombud för däck, maskin och ombordservice. Arbetsmiljöarbetet bedrivs genom skyddskommittén där skyddsombud från de olika avdelningarna och befälhavare sammanträder var tredje månad. Samtliga chefer ombord måste genomföra en arbetsmiljöutbildning vart tredje år.

I en komplex verksamhet som Destination Gotlands sträcker sig arbetsmiljöriskerna från allt ifrån mycket allvarliga risker som kan leda till dödsfall eller allvarliga olyckor till risker som kan klassas som försumbara skador. Arbetsmiljöriskerna sträcker sig från fysiska risker till psykosociala risker. För att identifiera och åtgärda de arbetsmiljörisker som finns ombord och i land genomförs skyddsronder regelbundet inför varje möte i skyddskommittén. Samordning med rederiet sker vid åtgärder som kräver stora resurser. Det sker även samordningsmöten med personalchef, säkerhetsansvarig och fackliga representanter. Arbetsmiljöarbetet styrs och följs upp inom ramen för ledningssystemet.

- Alla medarbetare skall ha likvärdiga rättigheter, möjligheter och skyldigheter
- Alla medarbetare skall vara medvetna om betydelsen av jämställdhets- och mångfaldsarbetet
- Alla medarbetare skall ha likvärdiga möjligheter till utveckling och befordran
- En arbetsmiljö där alla medarbetare får möjlighet att komma till tals och synliggöras

VISSELBLÅSARFUNKTION

Vi uppmanar alla medarbetare att rapportera misstankar om missförhållanden i verksamheten, till exempel kränkningar, diskriminering, bristande efterlevnad av lagstiftning eller avvikelser från våra policyer. Vi har under de senaste åren ökat våra kommunikationsinsatser kring visselblåsarfunktionen för att uppmuntra våra medarbetare att använda denna om behov finns. Visselblåsarfunktionen är anonym och hanteras av en extern part.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Säkerhet ombord är av högsta prioritet. Destination Gotland har en säkerhetspolicy vilken utgår från ISM-koden som reglerar företagets säkerhetsansvar gentemot passagerare och medarbetare samt en arbetsmiljöpolicy som syftar till att skapa en fysiskt och psykosocialt säker och sund arbetsplats för alla medarbetare. Dessa övergripande dokument är vägledande för resten av vårt säkerhets- och arbetsmiljöarbete. Vi har sedan en längre tid tillbaka byggt upp en infrastruktur för utbildning och övningsverksamhet för att säkerställa kunskapen och färdigheterna hos de ombordanställda och har även certifikatsgrundande utbildningar enligt STCW (internationell konvention för de utbildningar som ombordanställda måste ha).

Under de senaste åren har vi noterat en utveckling där allt fler av våra medarbetare möter passagerare som är utåtagerande. Under 2023 planerar vi därför för en särskild utbildning som fokuserar på hur våra medarbetare kan hantera eventuellt hot och våld. Utbildningen kommer att genomföras av en tidigare polis och fokus ligger på dialog och hur man ska tänka och agera i en potentiellt hotfull situation.

Destination Gotland har också en övningsanläggning i land där vi byggt upp de evakueringsystem som används för alla våra fartygstyper. Vi tränar med samma utrustning som finns i fartygen, vi använder ett brandfält där vi tränar våra medarbetare och vi har även avtal med ett företag som sköter utbildningen vad gäller sjukvård. Utöver det har vi även egen FRB (Fast Rescue Boat) och livbåt för att säkerställa denna typ av utbildningar.

Våra utbildningar

- Grundläggande säkerhetsutbildning
- Sjukvårdsutbildning
- Avancerad brandbekämpning
- Arbetsmiljöutbildning för chefer
- Räddningsfarkoster
- Passagerarhantering/Crowd
- Snabba beredskapsbåtar FRB
- Livräddningsfarkoster livbåtar
- TRC, speciell behörighet i HSC-fartygen
- Sjöfartsskyddsutbildning

Rena hav

För oss som verkar på havet är det en självklarhet att värna om den känsliga naturmiljön som havet innebär. Vi vill skydda havsmiljön och bidra till rena och levande hav och arbetar förebyggande med att minimera risker för utsläpp av oljor och andra miljöfarliga ämnen, och därmed belastningen på vattenlevande organismer.

Delmål 14.1 – Minska föroreningarna i haven
Delmål 14.3 – Minska havsförsurningen

MÅL – nollvision oljespill

Utfall år	2021	2022
Oljespill	0	0 ¹

¹ Under en rutinkontroll på ett av våra fartyg upptäcktes en avvikelse i kvalitetsledningen kopplat till oljehantering. Korrigerande åtgärder genomfördes direkt vid uppmärksammandet med flera uppföljningskontroller där ingen påverkan på natur och miljö har kunnat påvisas.

ÖSTERSJÖN ÄR VÅR ARBETSPLATS

Östersjön är ett av världens mest förorenade hav och övergödning, försurning såväl som överfiske och syrefattiga havsbottnar påverkar havets mående. Östersjön är ett så kallat SECA-område (Emission Control Area, ECA), d.v.s. ett svavelkontrollområde där det har beslutats om obligatoriska metoder för att minska fartygsgenererade luftutsläpp av kväveoxider (NO_x), svaveloxider (SO_x) och partiklar. Sedan januari 2015 får inte svavelhalten överstiga 0,10 i SECA-området.

UTSLÄPP FRÅN BRÄNSLE

Redan 1998 började Destination Gotland köra på lågsvavligt bränsle för att minska utsläppen av svavel. Samma år installerade vi även katalysatorer för att minska utsläppen av kväveoxider.

Sedan 2020 har vi två LNG/LBG-fartyg i drift som vanligtvis drivs av en blandning av flytande fossilgas (LNG) och biogas (LBG). Fossilgas minskar CO₂-utsläppen med omkring 20 procent, kväveoxidutsläppen med upp till 85 procent och tar nästan helt och hållet bort utsläppen av svaveldioxid och partiklar. Med biogas har vi dessutom haft möjlighet att minska utsläppen av koldioxid ytterligare – som inte ger upphov till nettoutsläpp av CO₂.

För sjöfart på långa distanser är biogasen en smart och effektiv lösning, och eftersom både fossilgas och biogas består av gasen metan, kan motorerna i våra fartyg drivas med både fossil-och biogas. Till skillnad från fossilgasen är biogasen förnybar och ingår i jordens naturliga kretslopp, medan fossilgasen har bildats i marken under många miljoner år.

På grund av det tillfälliga bränsleskiftet har utsläppen av koldioxid (CO₂), kväveoxid (NO_x) och svaveloxid (SO_x) ökat. Utsläppen av NO_x och SO_x har ökat med 108 procent respektive 66 procent under 2022.

HANTERING AV VATTEN OCH OLJA

Det svart- och gråvatten som uppkommer på fartygen körs i land och omhändertas i hamnarna. Avloppsvatten från fartygen tas omhand och lämnas för att renas i Visbys Reningsverk. Vi hanterar och omhändertar även den smörjolja som används i maskinrummet för att smörja fartygsmotorerna. Vi har tydliga processer för hanteringen av maskinrumsoljan som använts och som ska tas om hand och transporteras till land. Trots våra gedigna processer uppstår det ibland spill, d.v.s. att en liten mängd olja hamnar i havet. Ambitionen är att inget ska hamna i vattnet, därför arbetar vi efter en nollvision vad gäller oljespill.

KEMIKALIEHANTERING

Vår kemikaliehantering är uppbyggd för att minska risken för skada på både människa och miljö. Syftet är att genom ett enhetligt system skaffa en bra överblick över de produkter som köps in och hanteras, samt att begränsa användningen av skadliga ämnen. Arbetet har inkluderat riskanalyser vilket lett till att vissa produkter fasats eller bytts ut mot andra mer miljövänliga alternativ.

Hållbar överfart

Vi vill bidra till en hållbar resa, genom hela överfarten. Vi samarbetar med lokala leverantörer för att kunna erbjuda närproducerad mat. Vi arbetar för att minska kemikalieanvändning och användning av förpackningsplast. Avfall ombord ska tas omhand för att inte generera farligt avfall. För en hållbar överfart från land till land.

Delmål 12.3 – Halvera matsvinnet i världen

Delmål 12.5 – Minska mängden avfall markant

Målsättningar

Mål	Utfall 2021	Utfall 2022
Minska mängden hushållsavfall i kg*	10 560 kg	18 000 kg
Minska mängden matavfall i kg*	133 151 kg	158 103 kg
Minska mängden engångsplastartiklar**	- 37 %	- 20 %
Halvera matsvinnet till 2030 (2023 som basår)***	N/A	N/A

*Mängden hushållsavfall för både 2021 och 2022 inkluderar även Hansa Destinations verksamhet. Hansa Destinations bedrev trafik hela 2022 och från slutet av augusti och framåt under 2021.

**Jämfört med föregående år.

***2023 kommer vara det första helåret då vi mäter vårt matsvinn ombord.

MINSKA AVFALL OCH MATSVINN

Vår verksamhet förbrukar en mängd resurser i den dagliga verksamheten för framdriften av fartyget och i servering. Genom att återvinna så mycket som möjligt sparar vi både resurser och minskar vår egen påverkan.

Ombord arbetar vi för att göra det så enkelt som möjligt att återvinna material och för att allt som förbrukas ska tas omhand på bästa sätt. Vi minskar årligen avfall av plastförpackningar bland annat genom att ha reducerat användningen av engångsplastartiklar. Med ny modern teknik på våra nya fartyg som sattes i trafik 2019 respektive 2020 minskade även förbrukning och återvinning av elektronikavfall, lampor och batterier.

MATAV FALL BLIR TILL BIOGAS

Ungefär en tredjedel av all mat som produceras i världen äts inte upp, och matsvinnet står för cirka 8-10 procent av alla växthusgasutsläpp globalt¹. Vi har under de senaste åren arbetat aktivt för att kontinuerligt minska vårt matsvinn dels genom att vi har som ambition att ta tillvara på så mycket som möjligt av råvarorna och dels genom att vi försöker uppmuntra våra resenärer att inte slänga mat. Vi har satt som mål att vi ska halvera matsvinnet till 2030 med 2023 som basår. Vi har börjat mäta vårt matsvinn redan under hösten 2022, men för att få en bättre referenspunkt vill vi ha statistik från ett helt år. Statistik för matsvinn kommer redovisas först i hållbarhetsredovisningen för 2023.

Vi vet att visst matsvinn och matavfall fortsatt kommer att uppstå och det som genereras ombord på M/S Gotland och M/S Visby tas idag om hand och skickas till en biogasproducent på Gotland. Biogas produceras genom rötning av organiskt material, ofta avfall och restprodukter, exempelvis av matavfall. Genom att producera biogas tar vi vara på en resurs som annars skulle gå till spillo.

VI HJÄLPER RESENÄRER ATT GÖRA MEDVETNA VAL

All mat och dryck som serveras ombord är noga utvalda, exempelvis är våra öjburgare gjorda av gotländskt nötkött och vårt kaffe är klimatkompenserat. Vi har gjort det enkelt för våra resenärer att källsortera genom att placera ut flera källsorteringsstationer ombord. Vi erbjuder alltid goda vegetariska måltider i restaurangen ombord.

LOKALA SAMARBETEN

Destination Gotland stöttar det lokala näringslivet på Gotland dels genom att köpa in produkter och råvaror från lokala producenter och dels genom att tillhandahålla möjligheter att marknadsföra sig ombord. Under 2022 var nästan 25 procent av våra inköp från gotländska producenter. På våra skärmar kan lokala företagare köpa en annonsplats och vi lyfter även fram lokala entreprenörer i vårt ombordsmagasin genom både reportage, intervjuer och annonser.

¹Livsmedelsverket, Matsvinn, 2022. <https://www.livsmedelsverket.se/matvanor-halsa--miljo/matsvinn>

Statistik och index

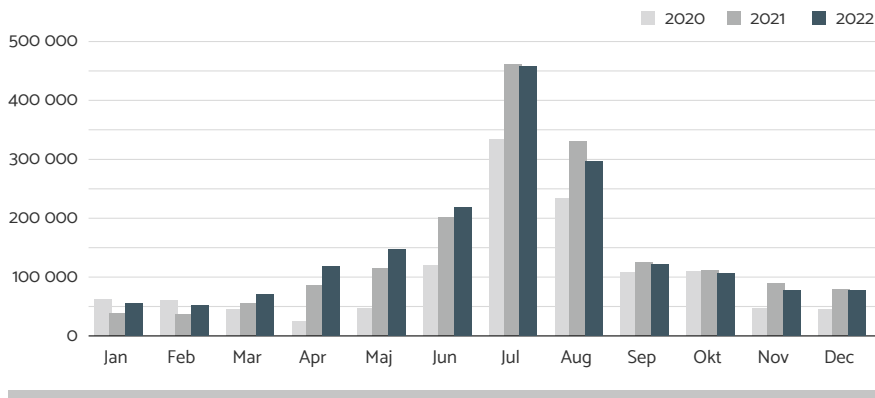
RESEVOLYMER

Transporterade enheter

Utfall år	2020	2021	2022
Längdmeter gods	794 383	839 221	843 023
Fordon	437 564	594 705	574 204
Passagerare	1 235 481	1 723 082	1 799 168

Passagerarvolymer – månadsvis

UTSLÄPPSSTATISTIK

En av våra och sjöfartsbranschens största risker är beroendet av fossila bränslen och de utsläpp som dessa ger upphov till. Vår verksamhet har, av naturliga skäl, ett stort energiberoende och vi behöver ständigt säkerställa att vi har en god tillgång till bränsle för att kunna leva upp till vårt uppdrag om att upprätthålla färjetrafiken till och från Gotland. Vårt mål är att vi senast 2045 ska ha en klimatneutral överfart, men för att det ska vara möjligt behöver produktionen av fossilfria bränslen skalas upp avsevärt.

Klimatförändringarna pågår här och nu och vi har under de senaste åren sett flera extrema väderhändelser. Ökade havsnivåer och hård vind är sådant som särskilt påverkar sjöfarten. Under 2022 ställde vi in 18 avgångar på grund av väderrelaterade händelser.

Beräkningsmetoderna för de redovisade utsläppen är baserade på standarden EN16258. Under 2023 har ISO utvecklat en ny standard som bland annat innehåller metoder för att fördela utsläpp mellan passagerare och gods – *ISO14083:2023 Växthusgaser – Kvantifiering och rapportering av transportkedjors växthusgasutsläpp*. Den nya standarden kommer att tillämpas från och med räkenskapsåret 2023.

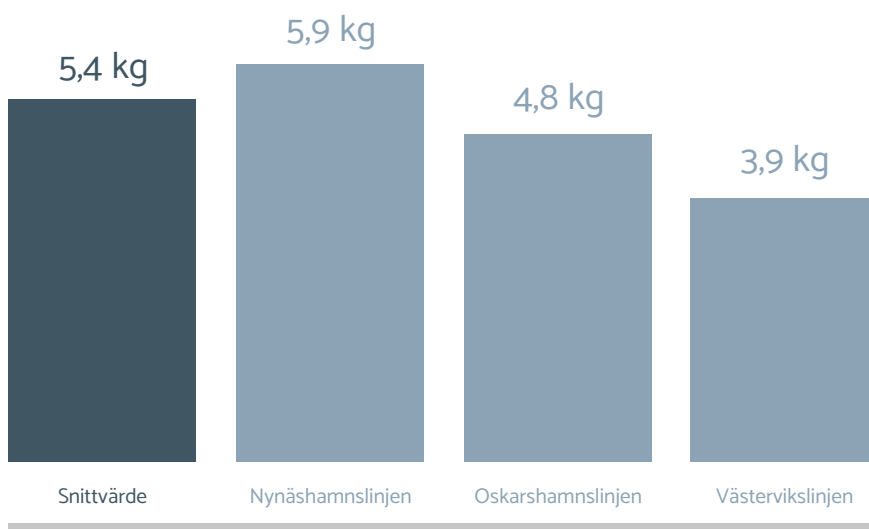
Totala utsläpp* – CO₂

Utfall år	2020	2021	2022
Utsläpp CO ₂ (ton)	137 100	133 100	150 500

* Fram till 2020 redovisades utsläpp vid hamnuppehåll och utsläpp vid överfart separat. Från och med 2021 redovisas dessa gemensamt.

Utsläpp per passagerare och överfart – i kg CO₂

Utfall år	2020	2021	2022
Nynäshamnslinjen	6,1	5,2	5,9
Oskarshamnslinjen	5,0	4,2	4,8
Västervikslinjen	Ingen trafik	3,4	3,9
Snittvärde – Alla linjer	5,7	4,8	5,4

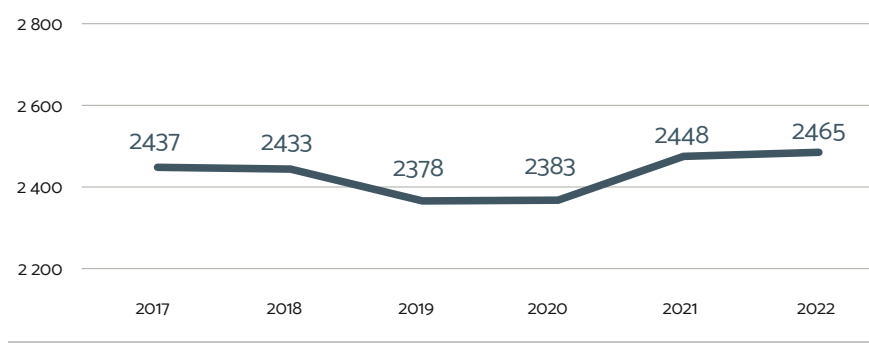
Rapporteringen baseras på standarden EN 16258 (2012) i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/757 (MRV) – Standarden är antagen som svensk standard och kallas då SS-EE 16258:2012.

Utsläpp per nautisk mil – i kg CO₂

Utfall år	2020	2021	2022
Nynäshamnslinjen	590	530	650
Oskarshamnslinjen	620	540	600
Västervikslinjen	Ingen trafik	560	540
Snittvärde – Alla linjer	600	540	630

FARTYGENS BRÄNSLEFÖRBRUKNING I KWH/NM

RESURSFÖRBRUKNING

Östersjön är ett av världens mest förorenade hav. Övergödning, försurning såväl som överfiske, algblomning och syrefattiga havsbottnar påverkar havets mående. Klimatförändringarna driver på denna utveckling ytterligare med varmare vatten och minskande syre- och salthalter. En surare havsmiljö kan få stora konsekvenser för livet i havet bland annat i form av en ökning av maneter och alger vilket leder till ett grumligare hav som är mer ogästvänligt för människor och andra arter. I slutändan kan det påverka hur attraktivt Gotland är som besöksmål.

Den primära risken för Destination Gotland inom området handlar om risken för utsläpp och kontaminering av vattnet i Östersjön. För oss som verkar på havet är det en självklarhet att värna om den känsliga naturmiljön som havet innebär. Vi arbetar aktivt för att ta hand om allt vi producerar ombord och minska risken för utsläpp i våra vatten. Vi arbetar för att återvinna så mycket som möjligt av det som vi förbrukar och säljer ombord och har under flera års tid minskat vårt användande av engångsartiklar. Vi har även flera riktlinjer, processer och rutiner för kemikaliehantering för att säkerställa en säker och riktig hantering.

Arbetsmaskiner på terminalerna*

Utfall år	2020	2021	2022
Bränslevolym i liter	90 544	97 525	111 325

*Arbetsmaskinerna tillhör Gotlands Stuveri.

Förbrukade kWh el land

Utfall år	2020	2021	2022
Terminaler & huvudkontor	1 775 441	1 905 596	1 988 723

Resursförbrukning

Utfall år	2020	2021	2022
Färg (m ³)	8,17	5,9	4,9
Bottenfärg (m ³)	-	0,7	0,2
Kemikalier och rengöringsmedel (m ³)	3,06	4,9	4,0
Absol och andra absorbenter (m ³)	0,10	0,9	0,3
Smörjoljor (ton)	196	115	121
Urea (ton)	1 816	788	605
Hydrauloljor (ton)	6,16	8,8	3,3

Restprodukter – avfall i kg*

Utfall år	2020	2021	2022
Hushållsavfall	10 400	10 560	18 000
Glasförpackningar – ofärgat	7 189	8 691	9 764
Glasförpackningar – färgat	17 383	19 134	24 357
Metallförpackningar	484	687	888
Tidningar/Journaler	48 681	45 017	48 304
Wellpapp	6 968**	49 393	49 976
Plastförpackningar – mjuka/hårda	13 766	17 109	19 420

*Mängden avfall för både 2021 och 2022 inkluderar även Hansa Destinations verksamhet. Hansa Destinations bedrev trafik hela 2022 och från slutet av augusti och framåt under 2021.

**För 2020 finns enbart statistik för land. För 2021 och 2022 inkluderas statistik både från land och till sjöss.

Övrigt vi återvinner – enheter i liter

Utfall år	2020	2021	2022
Filter	2 885	2 271	7 025*
Oljetrasor	29 936	16 305	22 649
Lysrör/Lampor	406	910	1 472
Elektronikavfall	915	1 135	2 111
Batterier	173	95	74
Kemikalierester	136	101	126

*Förbrukningen av filter ökade mellan 2021 och 2022 på grund av byte av smörjoljor i huvudmaskinerna på M/S Visby.

Avfallsolja

Utfall år	2020	2021	2022
Maskinrumsolja (m ³)	995	826	455

Oljespill

Utfall år	2021	2022
Oljespill (m ³)	0	0 ¹

¹ Under en rutinkontroll på ett av våra fartyg upptäcktes en avvikelser i kvalitetsledningen kopplat till oljehantering. Korrigerande åtgärder genomfördes direkt vid uppmärksammandet med flera uppföljningskontroller där ingen påverkan på natur och miljö har kunnat påvisas.

Restprodukter – gråvatten/svartvatten

Utfall år	2020	2021	2022
Kubikmeter (m ³)	15 722	17 582	16 813

FARLIGT GODS

Destination Gotland transporterar årligen stora mängder farligt gods. Säkerhet och miljöpåverkan är därför två viktiga delar att ta hänsyn till. International Maritime Organization (IMO) har på dessa områden utarbetat konventioner som bland annat ligger till grund för mer detaljerade bestämmelser om transport av farligt gods till sjöss. Utöver dessa konventioner har Destination Gotland tagit fram ett eget last- och stabilitetsprogram som även omfattar farligt gods. Fartyget har certifikat för farligt gods som anger hur godsklasserna ska placeras på däck och vilka säkerhetsavstånd som gäller mellan olika klasser. När dessa turer körs finns en begränsning i antalet passagerare. Farligt gods klass 1 körs var femte vecka med fartyg utan passagerare.

- **SOLAS** (International Convention for the Safety of Life at Sea) innehåller bestämmelser om hur fartyg ska vara konstruerade för att vara så säkra som möjligt.
- **MARPOL** (International Convention for the Prevention of Pollution from Ships) innehåller bestämmelser som ska förhindra att fartyg förorenar miljön.
- **IMDG-koden** (International Maritime Dangerous Goods Code) som ligger under SOLAS hanterar föreskrifter som styr hur olika ämnen ska klassificeras och förpackas. Farligt gods-ämnen som inte ingår i IMDG-koden får inte transporteras till sjöss.
- **Östersjöavtalet** är ett avtal som underlättar multi-modala transporter av farligt gods (d.v.s. transporter som färdas väg-sjö-väg) som sker med RoRo-fartyg i Östersjön.

SOCIALA NYCKELTAL

Säkerhet är vår högsta prioritet och vi arbetar löpande och kontinuerligt med utbildningar och rutiner för att alla medarbetare ska kunna utföra sitt arbete på ett säkert sätt. Sjöfartsverksamhet innebär i sig att medarbetare riskerar att utsättas för osäkra miljöer som arbetet medför. Dessutom finns risker kopplade till att medarbetare med bristande kompetens eller erfarenhet utför vissa uppgifter ombord. Arbetet ombord påverkas också av väder och vind.

Ombord på fartygen finns en lång och stark tradition av arbetsmiljöarbete med flera styrande regelverk och utbildningar för att säkra en trygg arbetsplats. Dessutom genomför vi regelbundna skyddsronder ombord och i land för att identifiera och åtgärda eventuella arbetsmiljörisiker.

Vi arbetar också aktivt, både internt och inom branschorganisationer för att bidra till ökad mångfald och kompetensförsörjning inom sjöfarten.

Könsbalans (män/kvinnor) i %

Utfall år	2020	2021	2022
Ledningsgrupp	83/17	83/17	80/20
Chefer	54/46	54/46	44/56
Fartygsledning	91/9	88/12	87/13
Totalt	65/35	62/38	68/32

Nollvision arbetsplatsolyckor

Utfall år	2020	2021	2022
Antal tillbud/olycksfall	21	26	34
Genomsnittlig sjukfrånvaro – land	5 %	3 %	4 %
Genomsnittlig sjukfrånvaro – sjö	5 %	6 %	6 %

Åldersfördelning 2022

Ålder	Land	Sjö	Totalt	Andel
18-29 år	27	59	86	19 %
30-39 år	18	93	111	24 %
40-49 år	24	60	84	19 %
50-59 år	39	85	124	27 %
60-69 år	10	39	49	11 %
Totalt	118	336	454	100 %

Destination Gotland är kvalitets- och miljöledningscertifierade enligt ISO 9001 och ISO 14001 sedan 2003.